

52112322: สาขาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

คำสำคัญ: การจัดการ / การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน / พระบรมมหาราชวัง / วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

รณกร เจริญศรี: การจัดการการท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวัง และวัดพระศรีรัตนศาสดาราม. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ. สุภาภรณ์ จินดามณีโรจน์. 151 หน้า.

การศึกษาเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของการจัดการการท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เพื่อศึกษาปัญหา และเสนอแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดารามสู่ความยั่งยืน การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูลเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของสำนักพระราชวังจำนวน 3 ท่าน สัมภาษณ์ภาคีที่มาปฏิบัติหน้าที่ในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม จำนวน 10 ราย และสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดารามโดยแยกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 10 ราย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 10 ราย และรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาเอกสารประเภทต่างๆ เช่น หนังสือ บทความ งานวิจัย เอกสารจดหมายเหตุ เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผลการศึกษาจะวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอข้อมูลด้วยการเขียนพรรณนาความ โดยมีผลดังต่อไปนี้

พัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดารามแบ่งออกได้เป็น 2 ช่วง คือช่วงก่อนปี พ.ศ.2502 และช่วงหลังปี พ.ศ.2502 การจัดการการท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดารามในช่วงก่อนปี พ.ศ.2502 ถือเป็นช่วงแรกเริ่มการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของสำนักพระราชวังยังไม่ค่อยเป็นรูปธรรมมากนักเพราะว่าพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ยังใช้ประเพณีสถานที่ประกอบพระราชพิธีสำคัญของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ไม่ได้มุ่งเน้นทางด้านการท่องเที่ยวมากนัก และยังคงอยู่ในช่วงการบูรณะซ่อมแซม สำนักพระราชวังอนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าชมเป็นครั้งคราวไป โดยไม่ได้มีการเก็บค่าเข้าชมแต่อย่างใด และไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

การจัดการการท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ช่วงหลังปี พ.ศ.2502 สำนักพระราชวังเริ่มจัดการการท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดารามอย่างเป็นรูปธรรม เป็นระบบระเบียบ มีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับอย่างเห็นได้ชัด มีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ห้องสุขา ร้านอาหารเครื่องดื่มและร้านจำหน่ายของที่ระลึก และสามารถจัดการเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดารามได้อย่างมีระบบ

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

52112322: MAJOR: CULTURAL RESOURCE MANAGEMENT

KEY WORDS: MANAGEMENT / SUSTAINABLE TOURISM / GRAND PALACE / EMERALD
BUDDHA TEMPLE

RONNAGON CHAROENSRI: TOURISM MANAGEMENT IN GRAND PALACE
AND EMERALD BUDDHA TEMPLE. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SUPHAPHORN
JINDAMANEEROJANA. 151 pp.

The study on 'Tourism Management in Grand Palace and Emerald Buddha Temple has the objectives to study on the development of tourism management in Grand Palace and Emerald Buddha Temple and to study on the related problems and to suggest solutions to sustainable tourism management in the site. This research project is a qualitative one that relies on in-depth interview discipline. The participants to the interviews are 3 high ranking administrators of the Bureau of the Royal Household, 10 tour guides who work at the Grand Palace and 10 Thai and 10 foreign tourists who visit the site. In addition, secondary data from documents such as text books, articles, research papers, chronicles and public relations documents. The obtained data are analyzed with content analysis technique and presented as a descriptive report. The findings from the research reveal the following facts.

Tourism management in Grand Palace and Emerald Buddha Temple is divided into 2 phases, i.e., the first phase (before 2502 B.E. or 1959) and the current phase (1959 to present). The first phase is the beginning time for tourism management in the site. There were no substantial outcomes that concern tourism. In this phased, the major focus was the restoration of the constructions inside the complex. The Bureau of the Royal Household allowed tourists to visit the site just during certain periods, no fees charged and no facilities provided. In the current phase or the period from after 1959 to present time, the Bureau of the Royal Household apparently improves its tourism management operations to be more substantial and systematically. Facilities such as toilets, food and drink shops and souvenir shops are established. Problems about tourism in the site are solved.

Program of Cultural Resource Management

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2013

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความอนุเคราะห์ด้านข้อมูล คำแนะนำและความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย ดังต่อไปนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุภาภรณ์ จินตามณีโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เสียสละเวลาให้คำปรึกษาและคำแนะนำด้วยความห่วงใยแก่ผู้ศึกษาเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุรพล นาถะพินธุ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์และศาสตราจารย์พิเศษพิสิฐุ เจริญวงศ์ กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ที่สละเวลาตรวจวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำปรึกษาต่าง ๆ ระหว่างการศึกษา

กราบขอบพระคุณ คุณรัตนาวุธ วัชรโรทัย รองเลขาธิการพระราชวังฝ่ายกิจกรรมพิเศษ สำนักพระราชวัง คุณปรีชาญ อินทรไพโรจน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวัดพระศรีรัตนศาสดาราม คุณบุญเพ็ญ หว่านณรงค์ หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ สำนักพระราชวัง ที่ให้ความเมตตาอนุญาตให้ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลที่มีประโยชน์ในการนำมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลงได้

กราบขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดกาญจนาภิเษก สำนักพระราชวัง เจ้าหน้าที่ห้องสมุดกาญจนาภิเษก สำนักราชเลขาธิการ เจ้าหน้าที่หอสมุด หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของสถาบันการศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าเอกสารข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลงได้เป็นอย่างดีตลอดการศึกษา

กราบขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่งานนำชม สำนักพระราชวังทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการเปลี่ยนเวรวันหยุด ที่ทำให้ผู้ศึกษามีเวลาในการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลงได้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อวิโรจน์ คุณแม่สำเนียง เจริญศรี และบุคคลในครอบครัว เจริญศรีทุกท่านที่ช่วยเหลือทางด้านทุนทรัพย์ในการศึกษาและให้กำลังใจในการศึกษามาโดยตลอดเสมอมา

สุดท้ายขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมทุกคนที่ให้กำลังใจและกันระหว่างการศึกษาโดยตลอดเสมอมา